

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden:

AMATÖR HAVACILIK FAALİYETLERİNİN DÜZENLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK (SHY-6C)

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı amatör havacılık faaliyetleri ile bu faaliyetlerde kullanılacak hava araçlarına, faaliyetleri yürüten kişilere ve ilgili kuruluşlara ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; amatör havacılık faaliyetlerinde bulunan özel ve tüzel kişileri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 14.10.1983 tarih ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ve 10.11.2005 tarih ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

(2) Ayrıca, Uluslararası Sivil Havacılık Organizasyonu ve Avrupa Havacılık Güvenlik Ajansı'nın amatör havacılık alanına ilişkin düzenlemeleri ve bunlardan Ulusal Otoritelerin münhasır yetki ve sorumluluklarına bırakılan düzenlemeler dikkate alınmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan,

- 1) Amatör Havacılık: Amatör havacı gerçek kişilerin veya amatör havacılarından oluşan tüzel kişilerin, ticari ve mali kazanç maksadı ve üçüncü kişilere ticari sayılabilecek hizmet verme maksadı olmaksızın, tescil sertifikasında amatör havacılık faaliyetlerinde kullanılacağı ifade edilen Çok Hafif Hava Araçları (ÇHHA) kapsamındaki Motorlu Çok Hafif Hava Aracı, Motorlu ve Motorsuz Planör, Amatör Yapım (Kite-Deneysel) Hava Araçları, Gyroplane/Gyrocopter ve 5700 kg ve altında sadece kişisel ve amatör amaçlı kullanılan Hafif Hava Araçları (HHA) ile bireysel olarak ya da birlikte yürüttüğü havacılık faaliyetlerini,
- 2) Amatör Yapım (Kite-Deneysel) Hava Araçları: Özel olarak tasarlanan, plandan veya kit olarak yapımına başlanılan; yapım sürecinde teknik olarak dokümente edilen, yapısal testleri ve uçuş öncesindeki kontrolleri, ulusal veya uluslararası yetkili kurum ve kuruluşlarca onaylanan, %51 inden daha fazlası amatör imalatçı tarafından gerçekleştirilen, sınırlı sayıda üretilen ve ticari olmayan hava araçları grubunu,
- 3) Bakanlık: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığını,
- 4) Bakım: Uçuş öncesi kontroller dışında kalan, müştereken veya münferiden yapılmak üzere hava aracı veya hava aracı parçasının muayenesini, revizyonunu, parça değiştirmesini, restorasyon ve onarımını, arıza veya hasarının giderilmesini,
- 5) Gyroplane/Gyrocopter: Kaldırma kuvvetini havanın büyük ölçüde dikey eksen etrafında dönen bir veya daha fazla rotorla tepkisinden alan havadan ağır hava aracını,

6) Motorlu Çok Hafif Hava Aracı:

1. Ultra Hafif Hava Aracı (Ultralight): Aşağıdaki özelliklerin tümüne sahip olan hava aracı;

i. Azami kalkış kütlesi (MTOM);

A. Tek koltuklu hava aracı için ilave kurtarma sistemi (Ballistic Rescue System-BRS) ile birlikte 300 kg'ın üzerinde olmayan,

B. Çift koltuklu hava aracı için ilave kurtarma sistemi BRS ile birlikte 472,5 kg'ın üzerinde olmayan,

ii. İniş konfigürasyonundaki (VS0) azami havada tutunabilme hızı, hava aracının belgelendirilmiş azami kalkış kütlesinde ve en kritik kütle merkezinde Kalibre Edilmiş Hava Hızı (CAS) cinsinden 65 km/s üzerinde olmayan,

iii. Pilot dâhil olmak üzere, en fazla iki kişilik azami koltuk kapasitesine sahip,

iv. Pervaneli, türbin olmayan tek motorlu,

v. Basınçlandırılmamış kabine sahip,

2. Çok Hafif Uçak (VLA): Aşağıdaki özelliklerin tümüne sahip olan çok hafif uçağı;

i. Azami kalkış kütlesi (MTOM) 750 kg'ın üzerinde olmayan,

ii. İniş konfigürasyonundaki (VS0) azami havada tutunabilme hızı, hava aracının belgelendirilmiş azami kalkış kütlesinde ve en kritik kütle merkezinde Kalibre Edilmiş Hava Hızı (CAS) cinsinden 45 knot'ın üzerinde olmayan,

iii. Pilot dâhil olmak üzere, en fazla iki kişilik azami koltuk kapasitesine sahip,

iv. Tek motorlu,

v. Yalnızca gündüz VFR şartlarda ve akrobatik olmayan uçuşlar yapmaya haiz.

3. Çok Hafif Helikopter (VLR): Aşağıdaki özelliklerin tümüne sahip olan çok hafif helikopteri;

i. Azami kalkış kütlesi (MTOM) 600 kg'ın üzerinde olmayan,

ii. Pilot dâhil olmak üzere, en fazla iki kişilik azami koltuk kapasitesine sahip,

iii. Karmaşık olmayan tasarıma sahip,

iv. 4) Piston motorlu,

v. 5) Yalnızca gündüz VFR şartlarda ve akrobatik olmayan uçuşlar yapmaya haiz.

4. Hafif Sportif Hava Aracı (LSA): Aşağıdaki özelliklerin tümüne sahip olan hafif spor hava aracını;

i. Azami kalkış kütlesi (MTOM) 600 kg'ın üzerinde olmayan,

ii. İniş konfigürasyonundaki (VS0) azami havada tutunabilme hızı, hava aracının belgelendirilmiş azami kalkış kütlesinde ve en kritik kütle merkezinde Kalibre Edilmiş Hava Hızı (CAS) cinsinden 45 knot'ın üzerinde olmayan,

iii. Pilot dâhil olmak üzere, en fazla iki kişilik azami koltuk kapasitesine sahip,

iv. Pervaneli, türbinli olmayan veya elektrikli motora sahip,

v. Basınçlandırılmamış kabine sahip hava aracı,

7) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,

8) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,

9) Hava parkı: Havaalanı niteliğinde olmayıp, amatör havacılık faaliyetlerinde kullanılmak amacıyla öngörülen faaliyette bulunacak hava araçlarının performanslarına uygun olarak emniyetle iniş kalkışına müsait olduğu belirlenen sahaları,

10) Planör: Uçuş sırasında, sabit kaldırma yüzeilerine havanın gösterdiği dinamik reaksiyon ile desteklenen, serbest uçuşu sırasında herhangi bir motora bağımlı olmayan, havadan ağır hava aracını,

11) Hafif Hava Aracı: azami kalkış ağırlığı 5700 Kg ve altında olup maksimum 5 yolcu koltuk kapasitesine sahip hava araçlarını ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte yer alan kısaltmalar:

- 1) AIP: Havacılık Bilgi Yayınını,
- 2) FPL: Uçuş planını,
- 3) IFR: Aletli Uçuş Kurallarını,
- 4) VFR: Görerek Uçuş Kurallarını,

ifade eder.

(3) Bu Yönetmelikte yer almayan tanımlar için, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Uluslararası Sivil Havacılık Kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanım ve kısaltmalar esas alınır.

İKİNCİ KISIM

Uygulama Usul ve Esasları

Amatör havacılık faaliyeti

MADDE 5 – (1) Gerçek veya tüzel kişinin hiçbir mali kazanç olmaksızın ve herhangi bir işletme ruhsatı zorunluluğu aranmaksızın yürüttüğü havacılık faaliyeti türünü kapsar.

(2) Amatör havacılık faaliyetlerinde; bu yönetmelikte tanımı yapılan ÇHHA kapsamındaki Motorlu Çok Hafif Hava Aracı, Motorlu ve Motorsuz Planör, Amatör Yapım (Kite-Deneysel) Hava Araçları ve Gyroplane/Gyrocopter ile yukarıda tanımı verilen HHA kapsamındaki hava araçları kullanılır.

(3) Amatör havacılık faaliyetleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür, sertifikalandırılır ve denetlenir. Genel Müdürlük bu görevini diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mahalli idareler ile işbirliği içinde yürütebilir veya devredebilir.

(4) Genel Müdürlük ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından amatör havacılık faaliyetlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için gerekli tedbirler alınır.

Amatör hava aracı sahibinin sorumlulukları

Madde 6 – (1) Amatör hava aracı sahibi, hava araçlarının emniyetli uçuş şartlarının sağlanmasından sorumludur. Bu bağlamda hava aracı sahibi;

- 1) Kontrolünde uçacak hava araçlarının; tescil ve uçuşa elverişlilik sertifikasını, üçüncü şahıs mali mesuliyet ve mali mesuliyet sigorta gerekliliklerini yerine getirmek, uçuş bakım kayıt formlarını kapsayan hava aracı dosyalarını tutmak ve güncelliğini sağlamak,
- 2) Hava aracı uçuşlarının uçuş kayıtlarının tutulmasını sağlamak,
- 3) Hava aracı bakımlarını yapmak veya yaptırarak uçuşa elverişliliğini veya özel uçuş izni sertifikasının geçerliliğini takip etmekten sorumludur.

Amatör Yapım Hava Aracı yapım faaliyeti

Madde 7 – (1) Amatör Yapım hava araçlarının yapım ve sertifikasyonu ile ilgili hususlar Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir.

Amatör Hafif Hava Aracı faaliyeti

(2) Hafif Hava Aracı faaliyeti ile ilgili hususlar Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir.

Hava araçlarının bakım ve onarımı

Madde 8 – (1) Hava aracının Genel Müdürlük tarafından yayımlanmış veya kabul edilmiş bir tip sertifikası olması halinde bakım ve onarım faaliyetleri “Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Yönetmeliği (SHY-M)” kurallarına göre yapılır.

(2) Hava aracının Genel Müdürlük tarafından yayımlanmış veya kabul edilmiş bir tip sertifikası yoksa bakım ve onarım faaliyetleri;

- 1) Amatör Yapım (Kite-Deneysel) Hava Araçlarının bakım onarım işlemleri Genel Müdürlüğün onayı ile imal eden kişi tarafından yapılır.
- 2) Motorlu Çok Hafif Hava Aracı, **Motorlu ve Motorsuz Planör** ve Gyrocopter/Gyroplane kategorisindeki hava araçları için bakım ve onarım işlemleri Genel Müdürlük onayı ile hava aracının üreticisinden gerekli eğitimleri almış olan kişiler tarafından veya Hava Aracı Bakım Personeli Lisansı Talimatı (SHT-66) içerisinde tanımlanan “Ulusal Lisans” sahibi teknisyenler tarafından yapılır.
- 3) HHA kategorisindeki hava araçlarının bakım hususları Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir.

Hava Aracı ve Parçalarının İthal ve İhraç Edilmesi

Madde 9 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında Türkiye’ye herhangi bir ülkeden hava aracı ithal eden hava aracı sahibi tarafından,

- 1) İthal edilen ülke Sivil Havacılık Otoritesi tarafından düzenlenen “İhraç Uçuşa Elverişlilik Sertifikası” veya eşdeğer bir doküman veya yeni hava aracı ise hava aracının üreticisi tarafından yayınlanan uygunluk belgesi sağlanmalıdır.
- 2) Hava aracının üretildiği ülke otoritesi tarafından düzenlenen tip sertifikası veya eşdeğeri bir doküman sağlanmalıdır.

(2) Yurt dışına hava aracı ihraç edilmesi durumunda Genel Müdürlük tarafından aşağıdaki hususlar sağlandığı takdirde ihraç uçuşa elverişlilik sertifikası düzenlenir.

- 1) Hava aracı sahibi tarafından,
  1. İhraç uçuşa elverişlilik sertifikası yayımlanması için Genel Müdürlüğe başvurulur,
  2. Hava araçları için uçuşa elverişlilik veya özel uçuş izni denetlemesi yaptırılır,
- 2) Hava aracının üretim/tasarım gereklilikleri kapsamında öngörülen şartları taşıdığına ve ihraç edilecek ülke otoritesi tarafından talep edilen gereklilikleri sağladığına kanaat getirildiğinde, Genel Müdürlük tarafından bir ihraç uçuşa elverişlilik sertifikası yayımlanır. İhraç edilecek ülke otoritesi tarafından talep edilen gerekliliklere herhangi bir uyumsuzluk durumunda bahse konu otorite ile mutabık kalınarak uyumsuzluklar ihraç uçuşa elverişlilik sertifikası üzerinde belirtilir.

(3) Türkiye içerisinde bir hava aracı devredilirken,

- 1) Devreden kişi ve tesciline alacak olan kişi tarafından Genel Müdürlük onayı alınır.
- 2) Hava aracının tescil işareti değişmemesi halinde, mevcut uçuşa elverişlilik sertifikası veya özel uçuş izni belgesi geçerliliğini korur.

(4) Bu yönetmelik kapsamında yer alan hava aracı yapımında veya bakımında kullanılacak malzeme, komponent ve parçaların ithali;

- 1) Yeni üretilmiş malzeme/komponent/parça ise Genel Müdürlükten izin alınmadan yapılır.
- 2) Kullanılmış malzeme/komponent/parça ise Genel Müdürlük izni alınarak yapılır.

Amatör Havacılık Faaliyetleri Tescil İşlemleri

Madde 10 – (1) Amatör havacılık faaliyeti gerçekleştirecek hava aracı sahibi olan veya olmaya niyetlenen gerçek veya tüzel kişiler hava araçlarının sadece amatör havacılık faaliyetlerinde kullanılacağını yazılı beyan ederek Genel Müdürlüğe başvuru yapar.

(2) Amatör havacılık faaliyeti gerçekleştirecek hava araçları, sahibi adına tescil edilir ve sahibi sorumluluğunda kullanılır. Söz konusu hava araçlarının tescil sertifikasına Amatör havacılık faaliyetlerinde kullanılacağı ibaresi eklenir.

Türk Hava Sahasında Amatör Havacılık Faaliyetleri

MADDE 11 – (1) Amatör havacılık faaliyetlerinde Türkiye AIP’inde yer alan VFR ve IFR kuralları uygulanır.

(2) Amatör Havacılık Faaliyetleri Türkiye AIP’si ENR 1.10’da yer alan uçuş planı sunma hükümleri çerçevesinde ilgili havacılık ünitelerine FPL sunularak yapılır.

Türk Hava Sahası Dışı Uçuş Gereklilikleri

MADDE 12 – (1) Amatör havacılık faaliyetleri kapsamında Türk hava sahası dışına uçuş yapacak pilotların, uluslararası geçerliliği olan lisansa sahip olması veya sahip olduğu lisansın hava sahasından geçiş yapılacak ve uçuş yapılacak ülke tarafından kabul ediliyor olması,

(2) Türk hava sahası dışına uçuş yapacak pilotların Dil Yeterliliği Talimatı (SHT-1L) asgari gerekliliklerini karşılıyor olması ve yeterliliğin lisansına işlenmiş olması,

(3) Türk hava sahası dışına yapılacak uçuşlar için Genel Müdürlükten onay alınması zorunludur.

Lisans ve Sağlık Gereklilikleri

Madde 13- (1) Amatör havacılık faaliyetleri ilgili tip veya sınıfta geçerli lisans ve sağlık sertifikasına sahip olan pilotlar tarafından gerçekleştirilir.

(2) Amatör havacılık faaliyetlerindeki hava araçlarını kullanacak personel için lisans ve sağlık gereklilikleri Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir.

Uçuş Eğitimi

MADDE 14 – (1) Amatör havacılık faaliyetlerinde kullanılan hava araçları için lisans eğitimi Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A) veya Genel Havacılık Yönetmeliği (SHY-6B) ‘ne göre ruhsatlandırılmış ve Genel Müdürlük tarafından bu kapsamda yetkilendirilmiş işletmeler tarafından gerçekleştirilebilir. Her hava aracı aynı zamanda kendi yapısal kategorisi, sınıfı ve tipi için tip eğitim aracı olarak kullanılabilir. Ancak, temel eğitim aracı olarak kullanılacak her hava aracının ilgili kategori içinde Uluslararası Sivil Havacılık Organizasyonları veya Genel Müdürlük tarafından belirlenen uçuş eğitimi için gerekli minimum şartları karşılaması gerekmektedir.

Hava Parkı, İniş ve Kalkış Alanları

MADDE 15- (1) Amatör havacılık faaliyetlerinde kullanılan hava araçları yapacakları iniş ve kalkışlar için Havaalanı, Heliport, Heliped veya Hava Parkı kullanmak zorundadır. Hava parkları Genel Müdürlük tarafından ilgili kurum ve kuruluşlar koordinesinde yetkilendirilir.

Hava parkı ya da iniş kalkış alanları için minimum kriterler Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir.

(2) Amatör Havacılık faaliyetlerinin emniyetli ve güvenli olarak gerçekleştirilebilmesi için hava alanlarında Genel Müdürlük ve diğer ilgili kurum/kuruluşlar tarafından gerekli tedbirler alınır.

Amatör Havacılık Kapsamındaki Hava Araçları İle Ticari Hava Taşımacılığı Yapılması

MADDE 16 – (1) Motorlu Çok Hafif Hava Aracı, Motorlu ve Motorsuz Planör ve Gyroplane/Gyrocopter ve HHA kategorindeki araçlar ile gerçekleştirilecek ticari hava taşımacılığı faaliyetleri Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir.

Geçiş süreci

MADDE 17 – (1) Hafif ve Çok Hafif Hava Araçları İşletme Yönetmeliği (SHY-6C)'nin 16'ncı maddesine göre amatör uçuşlar için yetkilendirilen hava araçları bu Yönetmelik kapsamında faaliyetlerine devam ederler.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik 19 maddeden ibaret olup yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Bu Yönetmelik Çok Hafif Hava Araçları İşletme Yönetmeliği (SHY-6C)'ni yürürlükten kaldırır.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Genel Müdür yürütür.